

- Otázka: Co je člověk? Změna na Kde je člověk?

E. Tři vybraná témata z filosofické antropologie

- **Já Svět Poznání**
- Pojmy je nutno definovat, argumentovat naši definici, replikovat způsob čistého myšlení, na základě něhož jsme k definici přistoupili.

TÉMA: JÁ

1) Vyslovení slova JÁ:

- Nejdominantnější pojem?
- Sókratés, Delfy: Poznej sám sebe!
- Co tento zvuk (slovo) označuje? Potřeba definice pojmu (viz myšlenková průzračnost).

A) Rozum, duch, duše, psychika?....Augustinus

B) Totéž plus tělo?.....Akvinský

C) Tělo (rozum je výplod mozku jako žluč žlučníku)?....Francouzští osvícenečtí materialisté

2) Varianta A - fenomenologická: Husserl versus Heidegger versus Sartre:

X) Husserlovo nesubjektivní Já:

- Je uzavřeno v prázdné místnosti: uvědomuje si samo sebe (ne - je nesubjektivní!)???
- Otevřeme okno, vpouštíme klima (vložíme jej do klimatu).
- Prostor: historický, kulturní, mediální, krajinný... (srv. Camus.)
- Čas: vrženost i do času (srv. Camus).

Y) Heidegger: není žádné nesubjektivní Já

- Já není v žádné uzavřené místnosti, stále je „venku“.
- Já by tak bylo součtem všech „slupek“ klimatu (i času?)

Z) Sartre: Já očištěné od své minulosti i současnosti

- Vědomí jako předreflexivní ego - Očištěné od všeho, co se mu ve zkušenosti (minulé i současné) nabízí.
- Já je SVOBODOU.
- Já si uděluje svou esenci (podstatu) samo: nutně.
- Já ovlivňuje všechna okolní Já v procesu udělování si své podstaty.
- **Vytváří Já klima pro jiná Já?**

3) Varianta B, možná i C

- Platí obalování slupkami (klima) i pro tělo?
- Ideál dokonalosti těla a jeho proměna historická, jeho determinace kulturní, mediální...(dominance mládí, štíhlost, tetování, móda).

4) Problém“ obrany“ Já proti infikaci klimatem

- Východisko: uvědomění si existence klimatu – pojmenování jednotlivých prvků.
- Vliv vzdělání na možnost pojmenování, odhalení cesty vlivu.
- Finále a) Uvědomění - Pojmenování – Pasivní přijetí faktu – Rezignace

Finále b) Uvědomění – Pojmenování – Aktivní obrana proti vlivu a infekci (Př. Mediální výchova).

5) Programové vytváření klimatu pro infekci jiných Já

- Viz výše – Sartre.

6) Vliv času na Já

- Kvantitativní identita a kvalitativní identita Já.
- Kvantitativní identita je ve stáří zachována, kvalitativní identita se ztrácí (foto z roku života versus z 18 let versus 50 let).
- Výměna vzpomínek mezi dvěma těly: Já by přešlo do druhého těla. Já se identifikuje se vzpomínkami, ne tělem.

7) Názor neurologa na vztah mozku a psychiky

- Prof. Beneš, neurochirurg: Transplantace mozku – není možná. Transplantovali bychom tělo.

9) Co jsem vlastně zač?

- Krizová situace.
- Proč neumíme být se sebou sami (mobil, počítač, radio, televize...)?
- Neidentifikujeme se pouze se svými infekcemi, které si záměrně volíme z jednotlivých vrstev klimatu?
- Péče o duši: Sókratés, Patočka.

TÉMA: SVĚT

1) JÁ a svět, JÁ a NEJÁ

- Který z pojmů je výchozí? Spíše se blíží pravdě, že Já.
- Tedy: Svět lze definovat jako to, co není Já? NEJÁ?
- Odpověď na otázku, co je svět lze kompetentně zodpovědět pouze po definici pojmu Já. Problém složitý s nejistými výsledky: viz téma Já
- Dvojitá závislost Já na světě: Já poznává svět + Já přemýšlí o světě
Pozn.: Filosofie nemusí zodpovídat otázky, jejím posláním je pouze otázky klást!!!

Immanuel Kant: Svět o sobě _____ Subjekt, Já _____ Svět pro nás

- Objektivní realita

2) Filosofické otázky cyklují kolem dvou základních pojmů filosofické antropologie: Já a Svět. Otázky cyklující kolem pojmu svět

- Co je svět? Jaký je svět? Je svět poznatelný (člověkem)? Je svět takový, jaký se mně jeví ve smyslech, popř. jak jej chápu svým rozumem? (zkušenost a skutečnost).
- **Svět z pohledu vědy - objektivní realita:**
 - a) snaha očistit od infikací subjektem (smysly, omezení racionalitou lidského typu, city, vášně...)
 - b) snaha očistit od infikací „lidstvím“

3) Nejširší pojetí kategorie svět: Teorie vzniku, současné podoby a možné příští podoby našeho vesmíru

- Teorie třesku
- Velikost a stáří našeho vesmíru cca 13,7 mld. let. Singularita. Středovost? Nekonečnost či konečnost? Rozpínavost-zrychluje se.
- Dohlédnutí do hloubky vesmíru cca 13,5 mld. světelných let – cca 400 tisíc let po třesku, dál „clona“.
- Simulace „vzniku našeho vesmíru“ v Cernu: 1 miliardtinu sek. po třesku
- Co nevíme, ale víme, že to nevíme: temná hmota a temná energie

4) Svět jako světlo (našeho rozumu): symbol čelovky (Jan Sokol)

- a) Čelovka obecně lidská: pohled na kategorii svět pohledem posledních výsledků zkoumání vesmíru: Makrokosmos a mikrokosmos
- b) Čelovka individuální
 - každý člověk jiné dosvícení
 - Filtrace apriorní: inteligence, možná i city
 - Gnoseologické, racionální, hodnotové vrhání Já
 - Filtrace aposteriorní: skrze infikaci prostředím (viz první téma)
 - Obrovské individuální rozdíly ve vzdálenosti, kam až ind. čelovka dosvítí

- **Kategorie Můj svět: část světa, který mám plně v kompetenci, naplním si jej svými věcmi, tyto si uspořádám dle vlastního řádu. Může vstoupit pouze pozvaný, nesmí zde ovšem zavádět svůj pořádek (řád)!**

5) Můj svět aneb můj svět sahá tam, kam dosvítí světlo „mojí čelovky“

- **Můj svět je takový, jaké je Já**
- Pocit jistoty, bezpečí
- V „mém světě“ se vyznám
- Šíře závislá na věku: rozšiřování a zužování
- Šíře závislá na filtraci apriorní i aposteriorní
- Naplnění mého světa a zjm. pořádek (kosmos – řád) je překlopením sebe sama do světa věcí a jevů
Př. Úklid „mého světa“ jinou osobou. Dárky neodpovídající mému Já...
- Uspořádání věcí v mém světě

	NAHOŘE		symbolika slov
VLEVO	JÁ	VPRAVO	
	DOLE		

	ZA MNOU: nemohu změnit	symbolika slov
JÁ		
PŘEDE MNOU: mám v kompetenci		

6) Ztráta mého světa a možná ztráta části Já

- Symbolika potápějící se lodi a vyhazování zbytečných věcí

7) Erich Fromm: mít a být

- Mít „něco“
- Být „něčím“

8) Můj svět a můj svět jiných Já

- Boj, konflikt, kolize, tolerance, porozumění
- Infikace „mého světa“ jinými Já: viditelná a neviditelná, záměrná a nezáměrná, z tzv. dobré vůle
- DIALOG

